

Handläggare
Karolina Ekman
Tel 08 50828996

Till
Miljö och hälsoskyddsnämnden
2016-09-20 p. 19

Vem kör i Stockholms innerstad?

Redovisning av konsultrapport

Förslag till beslut

- 1) Godkänna redovisningen av rapporten ”Vem kör i Stockholms innerstad på vardagar?”
- 2) Godkänna att miljöförvaltningen beställer en fortsättning på utredningen.
- 3) Överlämna rapporten till Trafiknämnden

Gunnar Söderholm
Förvaltningschef

Gustaf Landahl
Avdelningschef

Bakgrund

Miljöförvaltningen arbetar med att försöka minska miljöpåverkan från transporter genom minskad och renare fordonstrafik. För att kunna rikta åtgärder till rätt trafikantgrupper vill miljöförvaltningen ta reda på vem som kör i innerstaden på vardagar.

Grovt sett kan den icke kollektiva fordonstrafiken i staden delas in i arbetspendling, fritidsresor och yrkestrafik.

För arbetspendling finns vissa styrmedel i form av trängselskatt och parkeringsavgifter, samt väl utbyggd kollektivtrafik. I Stockholm reser merparten till arbetet på annat sätt än med bil.

För fritidsresor har trafikkontoret för avsikt att under hösten 2016 låta göra en konsultutredning som inriktar sig på Stockholmarens fritidsresor och hur fritidsresandet med bil kan minska.

Miljöförvaltningen har bjudits in för att lämna synpunkter på utredningens genomförande.

Miljöförvaltningen behöver fördjupa sin kunskap om yrkestrafiken, en trafikantgrupp som i stor utsträckning måste använda bil. Målet är bland annat att få kunskap om vilka branscher som dominerar, i syfte att påverka dessa med avseende på fordons- och drivmedelsval.

Förvaltningen har under våren 2016 låtit Trivector utreda vem som kör i Stockholms innerstad på vardagar, utifrån tillgängliga datakällor (trängselskatteportaler, tidigare nummerskrivningar gjorda i annat syfte, nyttoparkeringstillstånd och resvaneundersökning för Stockholms län 2015.) Utredningen presenteras i rapporten Vem kör i Stockholms innerstad på vardagar? Se bilaga 1. Trafikkontoret medverkade med synpunkter i samband med att studien beställdes av konsulten.

Sammanställningen visar att tre fjärdedelar av fordonspassagera i trängselsportalerna utgörs av personbilar. Cirka 40 % av personbilarna och merparten av lastbilarna är registrerade på juridisk person. Två tredjedelar av de som kör i innerstaden på vardagar är män. De vanligaste ärendena med bilresorna, som anges i resvaneundersökningen, är resor till och från arbete, skjutsa annan person, samt tjänstresor.

Rapporten når inte ända fram till svaret. Nackdelar med det underlag som Trivector hittills haft tillgång till är bland annat att data som erhållits från trängselskatteportalen och tidigare nummerskrivningar inte innehöll registreringsnummer, samt att brukaren av leasade fordon inte framgår.

Miljöförvaltningen önskar därför gå vidare i utredningen framförallt för att få bättre information om yrkestrafiken. Hur stor andel av personbilarna och de lätta lastbilarna utgörs verkligen av yrkestrafik och vilka branscher dominerar?

Det exakta upplägget för en fortsättning är under diskussion och kan ske i två delar. Trivector har föreslagit en nummerskrivning av personbilar och lätta lastbilar på fyra till fem platser i innerstaden, utanför rusningstid, under en arbetsvecka. Två personer skriver upp passerande fordons registreringsnummer under ett förmiddagspass och ett eftermiddagspass. Uppgifter om fordonet och dess brukare tas sedan fram via fordonsregistret. Utredningen uppskattas kosta cirka 170 000 kr. Utöver nummerskrivningen kan i nästa steg en fördjupad utredning beställas för ca 50 000 kr, med enkätutskick till ett urval (ca 1000) av de registrerade fordonen med följdfrågor kring fordonets användningsområde m.m. Miljöförvaltningen har

ännu inte tagit ställning till värdet med ett enkätutskick, eftersom det finns risk för en låg svarsfrekvens. Samråd med trafikkontoret pågår.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningens anser att bra fakta framkommit i den färdiga rapporten Vem kör i Stockholms innerstad på vardagar? som kan vara till nytta för miljö- och hälsoskyddsnämnden att känna till. Förvaltningen föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner redovisningen. Däremot är det svårt att dra slutsatser ur rapporten, om vilka trafikantgrupper som kör i innerstaden. För att göra det behöver nya underlagsmaterial tas fram och analyseras.

Förvaltningen önskar genomföra en fortsättning på utredningen, framförallt för att få bättre information om yrkestrafiken som utförs med lätta fordon. Metodiken för hur ett bättre underlag ska tas fram är under diskussion. Ett sätt är att göra ett nytt slumpmässigt urval från trängselskatteportalen, som inkluderar mer data om fordonen än det underlag som Trivector haft tillgång till i bilagd rapport. Ett annat sätt är att genomföra en nummerskrivning enligt Trivectors förslag. Båda metoderna kan kompletteras med ett enkätutskick.

Med en fortsatt utredning når förvaltningen längre vad gäller:

- Leasade fordon. Är brukaren ett företag eller en privatperson?
- Privatregistrerade fordon som används i yrkestrafik¹: kan härledas genom dokumentation av fordonets strajpning. (Endast möjlig vid nummerskrivning.)
- Andel förmånsbilar. Dessa är registrerade på juridisk person, men används inte nödvändigtvis främst i tjänsten.
- Användningsområden: För fordon ägda av juridisk person kan branschtillhörighet tas fram.
- Vem är förare av fordonet, i vilket syfte används fordonet, förarens eller ägarens attityd och kunskap kring val av fordon och drivmedel? (Endast möjlig med enkätutskick).

Syftet är att få reda på vilka företag eller branscher, som förvaltningen ska informera och påverka till bättre miljöval i form av fordon och drivmedel. Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner att förvaltningen beställer en fortsättning av redan utförd undersökning.

¹ Kan förekomma av skattemässiga skäl.

Bilagor

1. Rapporten Vem kör i Stockholms innerstad på vardagar?
2. Komplettering av figur 20 i Vem kör i Stockholms innerstad på vardagar?